

IV U 264/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2023 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący sędzia Andrzej Kurzych

Protokolant stażysta Karolina Grudzińska

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2023 r. w Toruniu na rozprawie

sprawy **W. P.** reprezentowanej przez przedstawiciela ustawowego **I. P.**

przeciwko **Wojewódzkiemu Zespołowi ds. Sprawa Orzekania o Niepełnosprawności w B.**

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

w związku z odwołaniem od orzeczenia z dnia 7 lipca 2022 r., nr (...)

I. zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że ustala, iż lekki stopień niepełnosprawności występujący u W. P. spowodowany jest także przyczyną niepełnosprawności o symbolu 07-S,

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

sędzia Andrzej Kurzych

264/22

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 7 lipca 2021 r. Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w B. uchylił częściowo – w zakresie początkowej daty lekkiego stopnia niepełnosprawności, z 28 kwietnia 2022 r. na 7 marca 2022 r. - orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w T. z dnia 24 kwietnia 2022 r., w którym orzeczono o zaliczeniu W. P. do lekkiego stopnia niepełnosprawności od dnia 28 kwietnia 2022 r. do 30 kwietnia 2025 r. z symbolem 05-R.

W uzasadnieniu orzeczenia Wojewódzki Zespół wskazał, że utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie, gdyż odwołujący się nie wykazywał ograniczeń kwalifikujących się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w świetle art. 4 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 100 ze zm.; dalej jako ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej) oraz § 30 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r., poz. 857 ze zm.; dalej jako rozporządzenie), tj. naruszenia sprawności organizmu powodującego niezdolność do pracy albo zdolność do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub powodującego konieczność czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Stwierdzono, że choroba zasadnicza powoduje istotne obniżenie zdolności wykonywania pracy, co stanowi o uznaniu lekkiego stopnia niepełnosprawności, a ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dają się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W odwołaniu przedstawiciel ustawowy wnioskodawczynie wskazała, że w związku z ustaleniem lekkiego stopnia niepełnosprawności szansa na pomoc i leczenie jest znikoma, a nawet niemożliwa. Nie ma też możliwości rehabilitacji. Wskazała, że wnioskodawczynie wymaga leczenia u ortopedy, kardiologa, reumatologa, hematologa i okulisty. Zaznaczyła, że wnioskodawczynie choruje od dzieciństwa. Do szkoły jeździ z ojcem. Często trzeba ją odbierać ze szkoły, gdyż źle się czuje. Codziennie skarży się na ból pleców. Musi zażywać tabletki lub stosować maści. Wymaga też wsparcia podczas częstych wizyt lekarskich.

W odpowiedzi na odwołanie organ wniósł o jego oddalenie, wskazując, że zakres naruszonej sprawności organizmu wnioskodawczynie spowodowany skoliozą idiopatyczną (...) nie powoduje konieczności częściowej lub czasowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych. Wnioskodawczynie jest samodzielna w samoobsłudze i zdolna do uczestnictwa w życiu społecznym – adekwatnie do wieku. Nosi gorset ortopedyczny. W badaniu skolioza widoczna, zaopatrzona gorsetem, czynność serca miarowa, wydolna oddechowo, wiotkość stawów. Przemieszcza się bez pomocy innych osób. Stwierdzono istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy. W celu poprawy funkcjonowania zaleca się odpowiednie zatrudnienie na otwartym rynku pracy, przeciwwskazana jest ciężka praca fizyczna, wymagająca podnoszenia ciężarów. Zgodnie z kryteriami wnioskodawczynie kwalifikuje się do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Sąd ustali, co następuje:

Wnioskodawczynie W. P. urodziła się (...)

Wnioskodawczynie w dniu 7 marca 2022 r. złożyła wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Uprzednio za okres do 7 września 2021 r. zaliczana była do osób niepełnosprawnych. Do dnia 30 czerwca 2018 r. przyczynę niepełnosprawności określano kodem (...), a w okresie od 1 lipca 2018 r. do 7 września 2021 r. kodem 05-R. W ostatnim orzeczeniu o niepełnosprawności z dnia 28 lipca 2018 r. ustalono występowanie wskazania nr 5 (konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby), 6 (konieczność korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki) i 8 (konieczność stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji) oraz brak wskazania nr 7 (konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji).

(dowody:

- wniosek o wydanie orzeczenia – akta orzecznicze,
- orzeczenia – akta orzecznicze)

Orzeczeniem z dnia 28 kwietnia 2021 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzekł, że wnioskodawczynię należy zaliczyć do lekkiego stopnia niepełnosprawności lekkiego na okres od 28 kwietnia 2022 r. do 30 kwietnia 2025 r. z symbolem (...). Zaznaczono, że wymaga ona zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby. Nie ustalono innych wskazań.

Oceniając stan zdrowia wnioskodawczynie rozpoznano u niej dużą skoliozą idiopatyczną oraz łagodną niedomykalność mitralną.

(dowody:

- orzeczenie z dnia 28. 4.2021 r. – akta orzecznicze,
- protokoły posiedzeń – akta orzecznicze)

Na skutek wniesionego przez wnioskodawcę odwołania w dniu 7 lipca 2022 r. Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w B. uchylił częściowo – w zakresie początkowej daty lekkiego stopnia niepełnosprawności, z 28 kwietnia 2022 r. na 7 marca 2022 r. - orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w T. z dnia 24 kwietnia 2022 r.

Jako chorobę zasadniczą ustalono dużą skoliozę idiopatyczną. Poza tym stan po leczeniu kardiochirurgicznym (...) w okresie niemowlęcym - łagodna niedomykalność mitralna. Zaznaczono, że wnioskodawczyni leczy się z powodu małopłytkowości i leukopenii, jest pod opieką poradni hematologicznej. Jest też pod opieką reumatologa z powodu reumatoidalnego zapalenia stawów nieokreślonego pochodzenia.

(dowody:

- orzeczenie z 7.7.2022 r. – akta orzecznicze,
- ocena stanu zdrowia – akta orzecznicze)

W opinii z dnia 29 września 2022 r. biegły ortopeda rozpoznał u wnioskodawczyni skoliozę piersiową II st. Rozpoznane schorzenie skutkuje ograniczeniem funkcji ruchowej powodując ograniczenia w pełnieniu ról społecznych oraz powodując w istotnym stopniu obniżenie zdolności do wykonywania pracy, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną. Wnioskodawczyni wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Biegły uznał w związku z tym, że zasadne jest zaliczenie wnioskodawczyni do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Biegły nie znalazł podstaw do zaliczenia wnioskodawczyni do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, albowiem badana nie wymaga czasowej albo częściowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych, nie jest niezdolna do pracy lub zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Wnioskodawczyni jest sprawna ruchowo, posiada pełną funkcję kończyn dolnych i górnych. Zniekształcenie kręgosłupa ma umiarkowane nasilenie. Biegły zgodził się z orzeczeniami Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

(dowody:

- opinia biegłego ortopedy – k. 37-38 akt)

Biegły lekarz okulista w opinii z 5 października 2022 r. wskazał, że na podstawie zgromadzonej dokumentacji medycznej nie można zaliczyć wnioskodawczyni do jakiegokolwiek stopnia niepełnosprawności z tytułu wzroku. Ustalona w dniu 9 września 2022 r. ostrość wzroku w oku prawym i lewym wynosiła 1,0 w korekcji. Brak zmian w przednim i tylnym odcinku oczu. Wnioskodawczyni może wykonywać większość prac na otwartym rynku pracy. Biegły podzielił opinię Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

(dowody:

- opinia biegłego okulisty – k. 68-61 akt)

W opinii z dnia 10 października 2022 r. biegły kardiolog rozpoznał u wnioskodawczyni:

- 1) wrodzoną wadę serca pod postacią ubytku w przegrodzie międzyprzedsionkowej (...),
- 2) stan po operacji (...) – 5 września 2011 r.,
- 3) niedomykalność zastawki mitralnej,
- 4) zaburzenia rytmu serca pod postacią poj. pobudzeń dodatkowych komorowych,
- 5) mononukleozę – czerwiec 2021 r.,

- 6) leukopenia z łagodną neutropenią – w trakcie obserwacji – wrzesień 2021 r.,
- 7) skrzywienie kręgosłupa w odcinku piersiowym,
- 8) wada wzroku astygmatyzm.

W badaniu przedmiotowym biegły stwierdził, że stan ogólny wnioskodawczynie jest dobry. Budowa ciała nieprawidłowa – skrzywienie kręgosłupa piersiowego. Bez jawnych cech niewydolności krążenia i oddechu. Masa ciała ok. 68 kg, wzrost 176 cm. Blizna pośrodku mostka pooperacyjnego. Nad polami płuc wypuk jawny, słyszalny szmer oddechowy pęcherzykowy prawidłowy. Akcja serca miarowa 74 min. Szmer skurczowy nad sercem 3/6 wg Lewina. Brzuch miękki. Biegły przedstawił również w opinii szczegółowe wyniki badań (...) serca z 28 czerwca 2021 r. i H. (...) z 29 czerwca 2021 r.

We wnioskach końcowych biegły stwierdził, że obecny stan zdrowia wnioskodawczynie spowodowany wymienionymi chorobami (1)-4) – choroby układu krążenia w gestii kardiologa, 5)-8) inne w gestii pediatry) nie pozwalają zaliczyć wnioskodawczynie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Uzasadnione jest natomiast zaliczenie wnioskodawczynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Ubezpieczona jest osobą o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne. Przyczyna niepełnosprawności – kod (...). Biegły zgodził się z orzeczenia Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

(dowody:

- opinia biegłego kardiologa z 10.1.2022 r. – k. 93-94 akt)

W opinii uzupełniającej z 24 stycznia 2023 r. biegły wskazał, że obecny stan zdrowia wnioskodawczynie spowodowany jest wadą wrodzoną serca – ubytkiem w przegrodzie międzyprzedsionkowej (...) rozpoznaną w okresie niemowlęcym, która wymagała leczenia zabiegowego w wieku 6 lat, a obecnie wymaga dalszej opieki kardiologicznej z powodu obserwowanych zaburzeń rytmu serca pod postacią pojedynczych pobudzeń dodatkowych komorowych i przyjmowania leków oraz z powodu innych nieprawidłowości (skrzywienie kręgosłupa, wada wzroku). Biegły podtrzymał stanowisko, że schorzenia te nie uzasadniają zaliczenia wnioskodawczynie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Biegły uznał jednak, że zachodzi konieczność zmiany opinii z dnia 10 października 2022 r. poprzez zaliczenie wnioskodawczynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności z powodu schorzenia (...) i (...) okresowo od 7 marca 2022 r. do 30 kwietnia 2025 r. Biegły zaznaczył, że schorzenia zasadnicze (z kodem (...) i (...)) powodują istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co uzasadnia kwalifikację do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dają się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne. Obecnie konieczna jest dalsza obserwacja dziecka w warunkach poradni kardiologicznej i ewentualnie stosowanie odpowiednich leków.

(dowody:

- opinia biegłego kardiologa z 24.1.2023 r. – k. 152-153 akt)

Po zapoznaniu się z aktualną dokumentacją medyczną (została ona szczegółowo zreferowana w opinii) biegły w opinii z 2 lutego 2023 r. podtrzymał stanowisko, które przedstawił w opinii z 23 stycznia 2023 r.

(dowody:

- opinia biegłego kardiologa z 2.2.2023 r. – k. 156-158 akt)

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni W. P., działająca przez przedstawiciela ustawowego I. P., wniosła odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B., w której organ utrzymał w mocy orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w T. w części dotyczącej kwalifikacji do lekkiego stopnia niepełnosprawności z symbolem (...). Wojewódzki Zespół zmienił orzeczenie Zespołu Powiatowego jedynie w zakresie początkowej daty lekkiego stopnia niepełnosprawności, z 28 kwietnia 2022 r. na 7 marca 2022 r. Wnioskodawczyni konsekwentnie w toku wносиła o zaliczenie jej do umiarkowanego stopienia niepełnosprawności z powodu schorzenia ortopedycznego, a przede wszystkim kardiologicznego.

Już na wstępie należy stwierdzić, że szereg podnoszonych przez nią argumentów nie miało żadnej nośności. Decydujące znaczenie w procesie orzecznictwym w przedmiocie stopnia niepełnosprawności mają przesłanki ustawowe poszczególnych stopni niepełnosprawności określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej. Przesłanki te nie obejmują kwestii ekonomicznych, czy możliwości uzyskania pewnych świadczeń (turnusów rehabilitacyjnych, materaca ortopedycznego). Kwestie te stają się istotne dopiero wówczas, gdy stan zdrowia uzasadnia zaliczenie do określonego stopnia niepełnosprawności. Nieistotne dla sprawy były też uwagi wnioskodawczyni dotyczące błędu w orzeczeniu o niepełnosprawności, który miał polegać na omyłkowym pominięciu w treści orzeczenia symbolu przyczyny niepełnosprawności (...). Kwestia ta nie odgrywała w przedmiotowej sprawie żadnej roli, skoro wszystkie aspekty zdrowotne, w tym odnoszące się do schorzenia kardiologicznego, zostały poddane analizie biegłych.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został na podstawie dokumentacji medycznej dołączonej do akt, w tym dokumentacji zgromadzonej przez WZON, a także dowodów z opinii biegłych, które miały istotne znaczenie dla oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni i stopnia jego niepełnosprawności.

Dowody z dokumentów (w zdecydowanej większości historia medyczna wnioskodawczyni) uznano za autentyczne i wiarygodne, nie było podstaw do kwestionowania ich mocy dowodowej.

W szerokim zakresie podstawą ustaleń faktycznych były także opinie biegłych: ortopedy, okulisty i kardiologa. Wprawdzie wnioskodawczyni składała co do treści tych opinii szereg zarzutów, to jednak w zasadzie (wyjątek dotyczy zaliczenie do lekkiego stopnia niepełnosprawności z powodu przyczyny o symbolu (...)) nie zdołała wykazać, by tezy prezentowane przez biegłych były błędne czy to z tego powodu, że nie odpowiadały one specjalistycznej wiedzy medycznej, czy też z uwagi na niedostateczną analizę stanu zdrowia wnioskodawczyni.

Specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez sąd do tych kryteriów oceny stanowi więc wystarczające i należyte uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłych za przekonujące (wyrok SN z 7 kwietnia 2005 r., II CK 572/04, opubl. w LEX nr 151656). Wnioski środka dowodowego w postaci opinii biegłego mają być jasne, kategoryczne i przekonujące dla sądu, jako bezstronnego arbitra w sprawie, dlatego gdy opinia biegłego czyni zadość tym wymogom, co pozwala uznać znaczące dla istoty sprawy okoliczności za wyjaśnione, to nie zachodzi potrzeba dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych (wyrok SN z 21 listopada 1974 r., II CR 638/74, opubl. w OSP 1975/5/108).

Wszystkie sporządzone przez biegłych opinie mogły, częściowo po ich uzupełnieniu lub doprecyzowaniu, stanowić podstawę ustaleń faktycznych. Mimo zgłoszonych przez wnioskodawcę obiekcji, okazały się w końcowym rozrachunku jasne i kategoryczne. Biegli swoje stanowiska formułowali w sposób kategoryczny, po zapoznaniu się ze zgromadzoną w aktach sprawy dokumentacją. Nie można też pominąć faktu, że powołani biegli odznaczają się dużą wiedzą w zakresie swoich specjalizacji i wielokrotnie z powodzeniem sporządzali na potrzeby tutejszego sądu opinie, którym nie można było czynić merytorycznych zarzutów.

Analiza poszczególnych opinii biegłych prowadziła do następujących wniosków.

Biegły ortopeda uznał, że u wnioskodawczynie występują przesłanki zaliczenia jej do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Po przeprowadzeniu badania przedmiotowego, którego wyniki zostały szczegółowo odnotowane w treści opinii, biegły stwierdził, że u wnioskodawczynie występuje skolioza piersiowa II st. Biegły nie znalazł podstaw do zaliczenia wnioskodawczynie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, albowiem badana nie wymaga czasowej albo częściowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych, nie jest niezdolna do pracy lub zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej. Wnioskodawczynie jest sprawna ruchowo, posiada pełną funkcję kończyn dolnych i górnych. Zniekształcenie kręgosłupa ma umiarkowane nasilenie.

W piśmie z dnia 18 października 2022 r. (k. 67-68 akt) wnioskodawczynie wskazała, że nie zgadza się z opinią biegłego. Zaznaczyła, że odczuwa ból oraz odczuwa kompleks psychiczny w związku z występowaniem garba, jest zwolniona z lekcji wychowania fizycznego, nie może długo stać, siedzieć, nie może uprawiać koszykówki, tańczyć, ograniczyła kontakty z rówieśnikami. Podniosła także, że badanie trwało zaledwie 3 minuty.

Podniesione zarzuty były nieuzasadnione. Biegły przeprowadził szczegółowe badanie przedmiotowe, o czym świadczy treść opinii. Ponadto biegły wyraźnie wskazał, że wnioskodawczynie jest sprawna ruchowo, posiada pełną funkcję kończyn dolnych i górnych, a zniekształcenie kręgosłupa ma umiarkowane nasilenie. Taki stan rzeczy w pełni odpowiada definicji lekkiego stopnia niepełnosprawności. Zastrzeżenia wnioskodawczynie wręcz wpisują się w przesłanki stopnia lekkiego, skoro w myśl definicji ustawowej do stopnia lekkiego podlegają zaliczeniu osoby o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki. Dysfunkcje ortopedyczne utrudniają funkcjonowanie tak zawodowe, jak i społeczne, lecz nie skutkują niezdolnością do pracy albo koniecznością udzielania czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Sąd uznał także za przekonujące opinie biegłego kardiologa, z zastrzeżeniem korekty opinii zasadniczej na skutek opinii uzupełniającej z 23 stycznia 2023 r. w zakresie zaliczenia wnioskodawczynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności z przyczyn kardiologicznych (...). Nie podzielił tym samym zarzutów wnioskodawczynie w tym przedmiocie. Wszystkie 3 opinie biegłego kardiologa cechowały się dokładnością i obszernością. Biegły przeprowadził szczegółowe badanie przedmiotowe, a także zapoznał się obszerną dokumentacją medyczną. Gdy chodzi o najnowszą dokumentację jej wykaz (wraz z wynikami badań) biegły przedstawił w opinii z 2 lutego 2023 r. Biegły wskazał, że obecny stan zdrowia wnioskodawczynie spowodowany jest wadą wrodzoną serca – ubytkiem w przegrodzie międzyprzedsionkowej (...) rozpoznaną w okresie niemowlęcym, która wymagała leczenia zabiegowego w wieku 6 lat, a obecnie wymaga dalszej opieki kardiologicznej z powodu obserwowanych zaburzeń rytmu serca pod postacią pojedynczych pobudzeń dodatkowych komorowych i przyjmowania leków. Jako pediatra ocenił też pozostałe schorzenia, tj. skrzywienie kręgosłupa i wadę wzroku). Biegły w sposób kategoryczny stwierdził, że schorzenia te nie uzasadniają zaliczenia wnioskodawczynie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, lecz do stopnia lekkiego z kodem przyczyny niepełnosprawności (...) i (...).

Zastrzeżenia wnioskodawczynie w żaden sposób nie podważały końcowych wniosków opinii biegłego kardiologa. Stanowiły one tylko ogólną polemikę ze stanowiskiem biegłego.

Strony w żadnym zakresie nie kwestionowały opinii biegłego okulisty. Tym samym Sąd uznał ją za przekonującą.

Kwestie dotyczące prawidłowego ustalenia stopnia niepełnosprawności, co jest przedmiotem niniejszego postępowania, są uregulowane w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą. Są to stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany oraz lekki. Z kolei na podstawie regulacji art. 6 ust.

1 tej ustawy organami właściwymi do orzekania o niepełnosprawności są powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, stanowiące pierwszą instancję oraz zespoły wojewódzkie jako druga instancja.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności (art. 4 ust. 3 ustawy powołanej wyżej) zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (art. 4 ust. 2 ustawy powołanej wyżej) zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Stosownie do art. 6c ust. 9 pkt 5 ww. ustawy, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia: standardy w zakresie kwalifikowania oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności, uwzględniając schorzenia naruszające sprawność organizmu i przewidywany okres trwania naruszenia tej sprawności, powodujące zaliczenie do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności, a także oznaczenie symboli przyczyn niepełnosprawności. Taką regulację zawierają przepisy rozporządzenia. Stosownie do jego § 3 ust. 2 przy orzekaniu o stopniu niepełnosprawności osoby, która ukończyła 16 rok życia bierze się pod uwagę:

- 1) zaświadczenie lekarskie zawierające opis stanu zdrowia, rozpoznanie choroby zasadniczej i chorób współistniejących, potwierdzone aktualnymi wynikami badań diagnostycznych, wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba zainteresowana, oraz inne posiadane dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie stopnia niepełnosprawności;
- 2) ocenę stanu zdrowia wystawioną przez lekarza - przewodniczącego składu orzekającego, zawierającą opis przebiegu choroby zasadniczej oraz wyniki dotychczasowego leczenia i rehabilitacji, opis badania przedmiotowego, rozpoznanie choroby zasadniczej i chorób współistniejących oraz rokowania odnośnie do przebiegu choroby;
- 3) wiek, płeć, wykształcenie, zawód i posiadane kwalifikacje;
- 4) możliwość całkowitego lub częściowego przywrócenia zdolności do wykonywania dotychczasowego lub innego zatrudnienia - poprzez leczenie, rehabilitację lub przekwalifikowanie zawodowe;
- 5) ograniczenia występujące w samodzielnej egzystencji i uczestnictwie w życiu społecznym;
- 6) możliwość poprawy funkcjonowania osoby zainteresowanej w samodzielnej egzystencji oraz w pełnieniu ról społecznych - poprzez leczenie, rehabilitację, zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, środki techniczne, usługi opiekuńcze lub inne działania.

Standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (§ 30 rozporządzenia) zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

- 1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w § 29 ust. 1 pkt 3, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;
- 2) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w § 29 ust.1 pkt 3.

Standardy zaś w zakresie kwalifikowania do lekkiego stopnia niepełnosprawności (§ 31 rozporządzenia) określają kryteria naruszonej sprawności organizmu powodujące:

1) istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co oznacza naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną;

2) ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, co oznacza trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu.

Możliwość kompensacji ograniczeń oznacza wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W świetle zgromadzonego stanu faktycznego należało uznać, iż odwołująca prawidłowo została zakwalifikowana do lekkiego stopnia niepełnosprawności do dnia 30 kwietnia 2025 r. Poczyniona powyżej ocena wynika przede wszystkim z ocen stanu zdrowia wnioskodawczynie dokonanej przez biegłych kilku specjalizacji. Schorzenie kręgosłupa i kardiologiczne powodują ograniczenia w wykonywaniu pracy, nie skutkując jednak całkowitą niezdolnością do pracy. Nie ma też wskazań co do występowania u wnioskodawczynie ograniczeń w pełnieniu ról społecznych. Zauważyć należy, że wnioskodawczynie w toku postępowania podnosiła, że korzysta ze zwolnienia z zajęć wychowania fizycznego. Występują u niej zadyszki, ma problemy z wejściem po schodach, nie może długo stać i siedzieć, niekiedy ze szkoły musi ją odbierać matka, nie może trenować koszykówki i tańczyć. Jest jednak osobą samodzielną, uczęszcza do liceum ogólnokształcącego, uzyskuje dobre wyniki w nauce (zob. ocenę pedagogiczną z 28 kwietnia 2022 r. – w aktach orzeczniczych). Wskazane ograniczenia nie są więc na tyle istotne, aby możliwe było przyjęcie, że wnioskodawczynie wymaga czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Reasumując, odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu podlegało częściowemu uwzględnieniu w zakresie zaliczenia wnioskodawczynie do lekkiego stopnia niepełnosprawności z powodu przyczyny o symbolu (...) i w tej części orzeczenie podlegało zmianie (punkt I. sentencji wyroku), zaś w pozostałym zakresie oddaleniu (punkt II. sentencji wyroku, co do zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności), o czym orzeczono na podstawie przywołanych przepisów prawa materialnego oraz w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c.

Sędzia Andrzej Kurzych